Liite 2 Arvoketjun työntekijöitä koskevan ESRS S2 -standardin mukaisen yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Merkittävän lapsityövoiman ja pakkotyön riski							
Maantieteelliset alueet, maan tasolla tai muulla tasolla, tai hyödykkeet, joihin liittyy merkittävä riski lapsityövoiman käytöstä tai pakkotyöstä yrityksen arvoketjun työntekijöiden osalta (S2 SBM-3 11 b → IRO-2 37 f) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu ymmärrettävästi jollain konkreettisella maantieteellisellä tasolla tai hyödykkeen tasolla.	Kesko on tunnistanut arvoketjun työntekijöihin liittyvän lapsi- ja pakkotyön riskin tietyissä Keskon valikoimaan kuuluvissa tuotekategorioissa. Se antaa datapisteessä pyydetyt tiedot kuitenkin vain esimerkinomaisesti: sen mukaan esimerkiksi kausiluonteiseen työhön maatalouden alkutuotannossa sekä tekstiilialaan liittyy systeemisen pakkotyön riski. Kesko on määrittänyt lapsityövoiman ja pakkotyön itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi.	Koneen omassa toiminnassa on tunnistettu kohonnut pakkotyön riski ulkoistetuissa tukipalveluissa, kuten siivouksessa, ateriapalveluissa ja vartioinnissa. Lapsityövoiman käytön riski on Koneen mukaan huomattavan suuri Kaakkois-Aasiassa, mutta annettujen tietojen perusteella jää epäselväksi, miten tämä riski liittyy Koneen toimintaan tai arvoketjuun. Kone ei ole määrittänyt lapsityövoimaa tai pakkotyötä sille olennaiseksi kestävyysvaikutukseksi.	Neste on tunnistanut uusiutuvien tuotteiden toimitusketjut Aasiassa alueiksi, joilla on korkeimmat lapsityön, pakkotyön ja velkaorjuuden riskit (erit. Kaakkois-Aasian palmuöljysektori). Näissä toimitusketjuissa siirtotyöläiset ovat erityisen alttiita kielteisille vaikutuksille. Omassa toiminnassaan Neste on tunnistanut kohonneen pakkotyön riskin sen Singaporen, Rotterdamin ja Porvoon jalostamoiden rakennus- ja kunnossapitohankeissa, joissa työskentelee suuri määrä kolmannen osapuolen työntekijöitä. Neste on määrittänyt pakkotyön itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi.	Ei selkeää mainintaa. Nokian mukaan korkeampia pakkotyön riskejä esiintyy “erityisesti toimitusketjun syvemmillä tasoilla ja niiden palvelujen toimitusketjussa, joissa on vähemmän osaamista vaativia loppupään tehtäviä erityisesti syrjäisillä ja vaikeasti saavutettavilla alueilla”. Nokia ei kuitenkaan anna vaadittuja maantieteellisiä alueita tai hyödykkeitä koskevia tietoja. Nokia on määrittänyt pakkotyön itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi.	Ei selkeää mainintaa. Sammon mukaan erityisesti tiettyihin toimialoihin, kuten rakentamiseen, kaivostoimintaan, kuljetukseen ja elektroniikkaan, liittyy ihmis- ja työoikeusriskejä, ml. pakkotyön ja lapsityövoiman riski. Lisäksi yhtiön arvoketjun loppupäähän sen omien toimintamaiden ulkopuolella voi liittyä pakkotyön ja lapsityövoiman riski. Sammon antamat tiedot ovat hyvin ylätasolla ja jää epäselväksi, onko Sampo tunnistanut lapsityövoiman ja pakkotyön riskejä suhteessa tiettyihin sen oman arvoketjun toimijoihin tai alueisiin vai ainoastaan yleisesti esimerkiksi toimialan tasolla. Sampo ei ole määrittänyt lapsityövoimaa tai pakkotyötä sille olennaiseksi kestävyysvaikutukseksi.	Stora Enso kertoo, että se ei ole tunnistanut erityisiä maantieteellisiä alueita, joilla lapsi- tai pakkotyön riski olisi merkittävä, mutta sillä on kuitenkin toimintoja alueilla, joilla riski on kohonnut. Stora Enson mukaan lapsityövoima tai pakkotyö eivät ole sille olennaisia kestävyysvaikutuksia. Se on kuitenkin tunnistanut ne itselleen olennaiseksi riskiksi, sillä kaikki tosiasialliset lapsityövoimaan tai pakkotyöhön liittyvät tapaukset vaikuttaisivat vakavasti asianomaisiin henkilöihin ja aiheuttaisivat merkittäviä taloudellisia seurauksia Stora Ensolle.	UPM on määrittänyt ihmisoikeusrikkomukset, ml. pakkotyön, itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi joissakin urakoitsijaketjuissaan ja toimitusketjuissaan globaalisti. UPM ei kuitenkaan anna vaadittuja maantieteellisiä alueita tai hyödykkeitä koskevia tietoja.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet							
Tiedot yrityksen toimintaperiaatteista, joilla se hallitsee arvoketjun työntekijöihin liittyviä olennaisia vaikutuksia (S2-1 14 → S2-1 10) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Toimintaperiaatteet, joilla Kesko hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen kestävän kehityksen politiikka sekä sen yhteistyökumppaneille suunnattu K Code of Conduct, joissa määritellään sen periaatteet hankintaketjujen ihmisoikeuskysymyksiin ja työoloihin. Kesko on myös laatinut ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen, ja se on mukana International Accord for Health and Safety in the Textile and Garment Industry -sopimuksessa, joka edistää bangladeshilaisten vaate- ja tekstiilitehtaiden työterveyttä ja -turvallisuutta. Lisäksi Kesko kertoo, että sen periaatteena on tehdä yhteistyötä vain sellaisten riskimaatavarantoimittajien kanssa, jotka ovat sosiaalisen vastuun auditointien piirissä, ja että sosiaalisen vastuun kannalta kriittiseksi tunnistettuja raaka-aineita sisältävien tuotteiden hankintaa ohjataan kestävän kehityksen linjauksilla.	Toimintaperiaatteita, joilla Kone hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat mm. sen globaali johtamisjärjestelmä, terveys- ja turvallisuuspolitiikka, asennuspolitiikka, ihmisoikeusperiaatteet, eettinen toimintaperiaate toimittajille ja jakelijoiden eettinen toimintaperiaate. Globaali johtamisjärjestelmä varmistaa Koneen mukaan terveys- ja turvallisuusstandardit maailmanlaajuisesti, terveys- ja turvallisuuspolitiikka luo puitteet turvallisuustavoitteille ja -vastuille, ja asennuspolitiikka varmistaa asennuksen Koneen hyväksymillä menetelmillä ja työkaluilla tai riskinarvioinnin avulla. Ihmisoikeusperiaatteissa määritellään Koneen rooli, tavoitteet ja vastuut sen ihmisoikeussitoumuksen osalta.	Toimintaperiaatteet, joilla Neste hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen ihmisoikeusperiaate, sen omat eettiset säännöt, eettiset säännöt sen toimittajille sekä sen vastuullisen hankinnan periaate. Ihmisoikeusperiaate kuvaa Nesteen mukaan sen sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja haitallisten ihmisoikeusvaikutusten korjaamiseen. Nesteen omat eettiset säännöt sisältävät keskeiset ihmisoikeuksia koskevat vaatimukset ja odotukset Nesteen omille työntekijöille. Nesteen eettisissä säännöissä toimittajille, sekä sen vastuullisen hankinnan periaatteessa, asetetaan ihmisoikeuksia koskevia vaatimuksia Nesteen toimittajille.	Toimintaperiaatteet, joilla Nokia hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen toimintaohjeet, joissa määritellään sen eettisen toiminnan normit, sekä sen terveys-, turvallisuus- ja työehtojen toimintaperiaatteet sekä Life Saving -säännöt ja maailmanlaajuiset terveys- ja turvallisuusstandardit. Lisäksi Nokialla on käytössä kolmannen osapuolen toimintaohjeet sekä toimittajavaatimukset.	Toimintaperiaatteet, joilla Sampo hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat konsernitason toimintaperiaatteet, konserni- yhtiökohtaiset alihankkijoiden toimintaperiaatteet sekä koko konsernin vakuutusperiaatteet- ja vastuullisen sijoittamisen politiikat. Sampon konsernitason toimintaperiaatteissa todetaan sen mukaan, että se noudattaa soveltuvin osin kaikkea ihmisoikeus-, työoikeus- ja työvoimalainsäädäntöä. Lisäksi konserni on sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia. Alihankkijoiden toimintaperiaatteissa asetetaan vähimmäisvaatimuksia alihankkijoille mm. työehtojen osalta, ja konsernin vastuullisen sijoittamisen politiikat sisältävät Sammon mukaan kuvauksia siitä, miten kestävyysriskit ja -tekijät otetaan huomioon sen vakuutus- ja sijoitustoiminnassa.	Toimintaperiaatteet, joilla Stora Enso hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat ihmisoikeuspolitiikka, ihmisoikeuksia koskevat toimintaohjeet sekä toimittajien eettiset toimintaohjeet. Ihmisoikeuspolitiikassa esitetään Stora Enson mukaan sen sitoutuminen ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Ihmisoikeuksia koskevissa toimintaohjeissa käsitellään keskeisiä ihmisoikeusaiheita, kuten oikeudenmukaista työtä, valitusmekanismien saatavuutta ja lasten oikeuksia. Toimittajien eettisissä toimintaohjeissa asetetaan Stora Enson toimittajille vastuullisuusvaatimuksia.	Toimintaperiaatteet, joilla UPM hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen toimintaohje, vastuullisuussitoumus sekä toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille. Toimintaohjeessa esitetään UPM:n mukaan sen sitoutuminen ihmisten ja ihmisoikeuksien, ympäristön sekä eettisten liiketoimintatapojen kunnioittamiseen. Vastuullisuussitoumus täydentää toimintaohjetta, ja siinä vastuullisuutta ja siihen liittyviä prosesseja käsitellään tarkemmin. Toimintaohjeessa toimittajille ja kolmansille osapuolille asetetaan vähimmäisvaatimukset toimittajille ja muille kolmansille osapuolille. Lisäksi “tarkempia, arvoketjun työntekijöihin liittyviä käytäntöjä” käsitellään seuraavissa: • Toimittajien arviointikriteerit • UPM:n toimitusketjun vastuullisuusohjelma • Aihealuekohtaiset toimittajavaatimukset esim. puuntoimittajille, sellulle, kemikaaleille ja logistiikalle • UPM:n Forest Action -ohjelma • UPM:n turvallisuussäännöt • UPM:n turvallisuusvaatimukset urakoitsijoille.
Kattavatko tällaiset toimintaperiaatteet tietyt vai kaikki arvoketjun työntekijöiden ryhmät (S2-1 16 → S2-1 10) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Kone taulukoi sen keskeiset terveys- ja turvallisuusjohtamiseen, ihmisoikeuksiin ja liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvät politiikat (ml. em. toimintapolitiikat) ja antaa tiedot niiden soveltamisalasta.	Vastuullisen hankinnan periaatteet koskevat Nesteen uusiutuvien raaka-aineiden toimittajia, muut em. toimintaperiaatteet koko konsernia tai sen kaikkia toimittajia.	Nokian terveys-, turvallisuus- ja työehtojen toimintaperiaatteet sekä Nokian Life Saving -säännöt kattavat kaikki toiminnot, joita suoritetaan työnä Nokian puolesta sen omissa tai sen asiakkaiden tiloissa. Terveys- ja turvallisuusstandardit puolestaan kattavat kaikki riskialttiit toiminnot, kuten korkealla työskentelyn ja liikenneturvallisuuden. Kolmannen osapuolen toimintaohjeet koskevat kaikkia Nokian toimittajia.	Ei selkeää mainintaa. Toimintaperiaatteet sitovat kaikkia Sampo-konsernin yhtiöitä.	Storan Enson ihmisoikeuspolitiikka ja ihmisoikeuksia koskevat toimintaohjeet kattavat sen omat toiminnot ja kaikki liiketoimintasuhteet sen arvoketjun alku- ja loppupäässä. Kaikki Stora Enson liiketoiminnot ja toiminnot maailmanlaajuisesti kuuluvat toimittajien eettisten toimintaohjeiden piiriin.	Em. dokumenteista toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille koskevat kaikkia UPM:n toimittajia ja kolmansia osapuolia. Toimitusketjun vastuullisuusohjelma koskee toimittajia. Vaatimukset puuntoimittajille ja Forest Action -vastuullisuusohjelma koskevat puuntoimittajia ja metsänhoidosta vastaavia urakoitsijoita. Turvallisuussäännöt kattavat UPM:n liiketoimintakumppanit ja heidän työntekijänsä.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Kuvaus arvoketjun työntekijöiden kannalta merkityksellisistä ihmisoikeuspoliittisista sitoumuksista, ml. prosessit ja mekanismit, joilla seurataan yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, työelämän perusperiaatteista ja oikeuksista annetun ILO:n julistuksen tai monikansallisisille yrityksille annettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattamista (S2-1 17 → GDR-P 43) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksen kansainvälisiin yritysvastuunormeihin liittyvä sitoumus on kuvattu.	Kesko kertoo, että se on laatinut ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Kesko kunnioittaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja sitoutuu "useisiin kansainvälisiin julistuksiin ja sopimuksiin".	KONE on sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteeseen ja kunnioittamaan YK:n ohjaavia periaatteita.	Em. Nesteen ihmisoikeusperiaate kuvaa Nesteen sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja haitallisten ihmisoikeusvaikutusten korjaamiseen kaikissa liiketoiminnoissa ja arvoketjuissa. Neste kertoo osoittavansa ja täyttävänsä tämän sitoumuksen toimeenpanemalla ja noudattamalla YK:n ohjaavia periaatteita ja OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevia toimintaohjeita.	Ei selkeää mainintaa.	Sampo kertoo, että se on sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, mukaan lukien ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta sekä ILO:n yleissopimuksia. Lisäksi se kertoo tukevansa YK:n Global Compact -periaatteita ja kansainvälisiä yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia standardeja, kuten YK:n ohjaavia periaatteita ja OECD:n ohjeita monikansallisille yrityksille.	Em. Stora Enson ihmisoikeuspolitiikassa kuvataan Stora Enson sitoutuminen ihmisoikeuksien kunnioittamiseen YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Politiikassa edellytetään, että toimittajat ja muut liikekumppanit kunnioittavat ihmisoikeuksia ja työelämän oikeuksia ja noudattavat Stora Enson toimintaperiaatteita ja -ohjeita.	UPM kertoo olevansa sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikissa toiminnoissaan ja koko arvoketjussaan YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Se kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta, ILO:n sopimusta työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille.
Käsitelläänkö yrityksen arvoketjun työntekijöihin liittyvissä toimintaperiaatteissa nimenomaisesti ihmiskauppaa, pakkotyötä ja lapsityövoiman käyttöä (S2-1 18 → S2-1 11) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	K Code of Conductin mukaisesti Keskon yhteistyökumppanit eivät saa käyttää pakkotyövoimaa sen missään muodoissa, kuten kaikki tahdosta riippumattoman työn muodot ja ihmiskauppa. Yhteistyökumppanit eivät saa suoraan tai epäsuorasti palkata lapsia, jotka ovat laillista työikää nuorempia.	Koneen toimittajien ja jakelijoiden toimintaohjeessa (Supplier Code of Conduct) kielletään pakkotyön, lapsityövoiman ja modernin orjuuden käyttö kaikissa muodoissaan, ml. ihmiskauppa ja velkaorjuus. Ne kieltävät lisäksi yhteistyön alihankkijoiden tai toimittajien kanssa, mikäli nämä osallistuvat lapsityövoimaan, pakottamiseen, pakkotyöhön, orjuuteen tai ihmiskauppaan.	Ihmisoikeusperiaatteen mukaan Neste ei osallistu minkäänlaiseen pakko- tai lapsityövoiman käyttöön tai tukemiseen. Toimittajien eettiset säännöt kieltävät lapsityövoiman käytön ja kaikenlaisen pakkotyön. Niissä myös nimenomaisesti edellytetään, että Nesteen toimittajien työntekijöiltä ei peritä rekrytointimaksuja tai muita liitännäiskuluja ja että kaikille työntekijöille kerrotaan heidän työsuhteensa keskeisistä ehdoista ennen työhön sitoutumista. Vastuullisen hankinnan periaatteet asettavat lisävaatimuksia Nesteen uusiutuvien raaka-aineiden toimittajille. Neste on tunnistanut, uusiutuvien tuotteiden toimitusketjut Aasiassa alueiksi, joilla on korkeimmat lapsi-, pakko- ja velkatyövoiman riskit.	Nokian toimittajavaatimuksiin sisältyy vaatimus nykypäivän orjuuden riskin ja pakko- ja lapsityövoiman käytön ehkäisystä.	Sammon toimintaperiaatteissa todetaan, että Sampo tuomitsee kaikenlaisen pakkotyön sekä lapsityövoiman ja modernin orjuuden (esim. ihmiskauppa) omassa toiminnassaan ja arvoketjussaan.	Stora Enson ihmisoikeuksia koskevissa toimintaohjeissa käsitellään ihmiskauppaa sekä pakkotyötä ja lapsityövoimaa. Toimittajien eettiset toimintaohjeet velvoittavat toimittajat noudattamaan ILO:n yleissopimusta no. 138 lapsityövoiman käytön kieltämisestä ja niissä käsitellään myös pakkotyötä.	UPM:n toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille sisältävät seuraavat vaatimukset: lasten oikeuksia tulee kunnioittaa eikä lapsityötä saa käyttää tai hyväksyä, ja minkäänlaista pakkotyötä ei sallita eikä hyväksytä missään toimipaikoissa tai toiminnoissa suoraan tai välillisesti.
Onko yrityksellä toimittajia koskevia käytännesääntöjä (S2-1 18 → S2-1 12) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	Kyllä, em. K Code of Conduct. K Code of Conduct -toimintaohjeiden lisäksi Keskon tavaran- ja palveluntoimittajasopimuksissa on amfori BSCI Code of Conduct -toimintaohjetta koskevat sopimuslausekkeet. Kesko on amfori BSCI:n jäsen.	Kyllä, em. eettiset toimintaperiaatteet toimittajille ja jakelijoille.	Kyllä, em. eettiset säännöt toimittajille.	Kyllä, em. kolmannen osapuolen toimittajavaatimukset. Nokian toimittajavaatimukset koostuvat Responsible Business Alliance (RBA) -organisaation toimintaohjeista sekä Nokian erikseen määrittelemistä vastuullisuusvaatimuksista.	Kyllä, em. konserniyhtiökohtaiset alihankkijoiden toimintaperiaatteet.	Kyllä, em. toimittajien eettiset toimintasäännöt.	Kyllä, em toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Ovatko sen arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet linjassa arvoketjun työntekijöitä koskevien kansainvälisesti tunnustettujen normien kanssa, ml. yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n ohjaavat periaatteet (S2-1 19 → GDR-P 43) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Keskon mukaan se on laatinut ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen ja vaikutusarvioinnin YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti.	Koneen mukaan sen toimintaperiaatteissa on lausekkeita, jotka ovat linjassa ILO:n keskeisten yleissopimusten kanssa (ILO Core Conventions). Sen ihmisoikeusperiaatteissa kerrotaan, että Kone on sitoutunut kunnioittamaan YK:n ohjaavia periaatteita.	Nesteen ihmisoikeusperiaattessa kerrotaan, miten Neste toteuttaa YK:n ohjaavia periaatteita ja sen eettisissä säännöissä toimittajille viitataan sen mukaan ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja Kansainvälisen työjärjestön kahdeksassa yleissopimuksessa määriteltyihin perusoikeuksiin.	Nokian työhön liittyvät vaatimukset toimittajille perustuvat kansainvälisiin standardeihin, kuten YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisiin yleissopimuksiin.	Sampo kertoo, että sillä on OECD:n monikansallisille yrityksille tarkoitettujen ohjeiden mukaiset due diligence -prosessit.	Stora Enso kertoo noudattavansa YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita.	UPM on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden mukaisesti. UPM kunnioittaa YK:n ihmisoikeusjulistusta, ILO:n sopimusta työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille.
Vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa, ilmoituskanavat ja korjaavat toimet							
Otetaanko arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioon yrityksen päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia tosiasiallisia tai mahdollisia vaikutuksia, ja jos niin miten (S2-2 22 → S2-2 14) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty jonkinlaista kuvausta siitä, miten arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioidaan. Arvioinnissa on keskitytty haitallisiin vaikutuksiin.	Kesko raportoi, että sillä ei tällä hetkellä ole sellaista yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöihin, jonka avulla arvoketjun työntekijöiden näkemykset otettaisiin huomioon päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia vaikutuksia.	Kone raportoi, että sen arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä huolia esimerkiksi paikallisissa kokouksissa ja turvallisuusaloitteissa sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa Koneen edustajien kanssa niin osto-, myynti-, toiminta- kuin paikallisyksiköissä. Vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa ohjaa ohjelma- ja prosessisuunnittelua ja täytäntöönpanopäätöksiä. Tuotteita ja niiden asennusmenetelmiä kehitetään arvoketjun työntekijöiltä ja yrityksiltä kerätyn palautteen perusteella.	Neste raportoi pyrkivänsä ottamaan vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmat huomioon päätöksenteossaan sekä suunnitellessaan toimia, joilla puututaan haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin. Arvoketjun työntekijöiden näkemyksiä kerätään esimerkiksi videokyselyteknologian avulla. Kerätyt näkemykset vaikuttavat Nokian vuosittaiseen ihmisoikeusarviointiin.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enso raportoi, että arvoketjun työntekijöiden näkemyksiä voidaan käyttää apuna esimerkiksi auditoinnin laajuuden määrittelemisessä tai vaikutuksiin liittyvien toimien kohdistamisessa. Vuorovaikutus toteutetaan joko suoraan arvoketjun työntekijöiden, urakoitsijoiden ja muiden liikekumppaneiden tai toimittajien edustajien kanssa, ja se voi tapahtua eri muodoissa, kuten osallistumisena, kuulemisena tai tiedon jakamisena.	UPM raportoi, että sen tuotantolaitoksilla työskentelevien urakoitsijoiden ja heidän työntekijöidensä odotetaan osallistuvan ns. ennakoivaan turvallisuusraportointiin, jossa kerätään ja analysoidaan tietoa ja pyritään tunnistamaan riske- jä ennen niiden realisoitumista. Lisäksi UPM kertoo, että sen huolellisuusvelvoiteprosessit sisältävät vaiheita ja toimenpiteitä (kuten sertifiointiauditointeja ja urakoitsijatarkastuksia), joilla pyritään ymmärtämään paremmin työntekijöiden näkemyksiä. Sen omilla tuotantolaitoksilla työskenteleviä arvoketjun työntekijöitä lukuun ottamatta se ei kuitenkaan anna tietoa siitä, otetaanko arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioon päätöksissä tai toimissa, tai miten.
Tapahtuuko yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden tai heidän oikeutettujen* edustajiensa kanssa suoraan vai sellaisten luotettavien valtuutettujen kautta, joilla on tarkka käsitys heidän tilanteestaan (S2-2 22 a → S2-2 14) Ei arvioida.	Keskolla ei ole tässä tarkoitettua yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöihin (ks. edellinen kohta).	Ei selkeää mainintaa.	Neste kertoo olevansa yhteydessä arvoketjun työntekijöihin sekä suoraan että edustajien kautta. Epäselväksi jää, ovatko ko. edustajat ESRS-standardien määritelmien mukaisia oikeutettuja edustajia.	Nokia raportoi, että se ei ole suoraan yhteydessä arvoketjun työntekijöihin. Se kuitenkin kertoo tekevänsä yhteistyötä arvoketjun työntekijöiden kanssa toimittajille tehtävien paikan päällä suoritettavien auditointien ja tarkastusten kautta, joista ainakin auditointeihin sisältyy työntekijähaastatteluja.	Sampo raportoi, että se kerää tietoa arvoketjun työntekijöiden näkökulmista pääasiassa ihmisoikeuksia koskevien huolellisuusvelvoiteprosessien kautta. Epäselväksi jää, miten ja tapahtuuko mahdollinen yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden kanssa suoraan tai välillisesti.	Stora Enson mukaan vuorovaikutus toteutetaan joko suoraan arvoketjun työntekijöiden, urakoitsijoiden ja muiden liikekumppaneiden tai toimittajien edustajien kanssa.	Ei selkeää mainintaa.
Tapauksen mukaan, yleinen puitesopimus tai muut sopimukset, jotka yrityksellä on maailmanlaajuisten ammattiliittojen kanssa ja jotka liittyvät arvoketjun työntekijöiden ihmisoikeuksien, myös kollektiivisen neuvotteluoikeuden, kunnioittamiseen (S2-2 22 d → S2-2 14 b) Ei arvioida.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Stora Ensolla on IndustriAll-, UniGlobal- ja BWI-ammattiliittojen kanssa puitesopimus, jonka tarkoituksena on suojella työntekijöiden etuja yhtenäisillä normeilla yhtiön kaikissa toiminnoissa.	Ei mainintaa.

*Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä 'oikeutettu" direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'lallinen' sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä 'legitimate'.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Tapauksen mukaan toimet, joita yritys toteuttaa saadakseen käsityksen sellaisten työntekijöiden näkemyksistä, jotka voivat olla erityisen alttiita vaikutuksille ja/tai syrjäytyneitä (S2-2 23 → S2-2 14 a) Ei arvioida.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Neste kertoo kiinnittävänsä huomiota etenkin yksilöihin ja ryhmiin, jotka saattavat olla erityisen alttiita haitallisille vaikutuksille. Näiden yksilöiden ja ryhmien tavoittamiseksi sillä on käyttössään videokyselyteknologia, joka sen mukaan toimii esimerkiksi ilman internet-yhteyttä ja joka mahdollistaa vastaamisen ilman lukutaitoa.	Nokian mukaan auditointien yhteydessä tehtävien työntekijähaastattelujen otantaan sisällytetään haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien edustajia.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enson mukaan sen lähestymistapa erityisen haavoittuvien ryhmien näkökulmien kartoittamiseen räätälöidään tapauskohtaisesti.	Ei selkeää mainintaa.
Yrityksen yleinen toimintatapa ja prosessit epäkohtien korjaamiseksi tai korjaamisen edistämiseksi, kun yritys on aiheuttanut arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niiden syntymiseen (S2 27 a → S2 16) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yleinen lähestymistapa on kuvattu. Korjaaminen on alkuperäisissä ESRS-standardeissa määritelty “keinoiksi, joilla voidaan torjua tai poistaa haitallinen vaikutus”. Esimerkejä tällaisista keinoista ovat anteeksipyyntö, taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, vahingon ehkäiseminen kieltojen tai toistumisen estäminen takaamisen avulla, rankaisevat seuraamukset (riippumatta siitä, ovatko ne rikosoikeudellisia vai hallinnollisia, kuten sakot), palauttaminen, ennallistaminen ja kunnostus.	Kun Keskon arvoketjun työntekijöihin liittyviä epäkohtia ilmenee, vastuussa olevan toimialan vastuullisuusyksikkö ja hankintahenkilöstö käsittelevät epäkohtia ja määrittelevät niille korjaavat toimenpiteet tarpeen mukaan yhteistyössä. Tilanteista keskustellaan tavarantoimittajan kanssa, ja tavoitteena on saada tavarantoimittaja sitoutumaan korjaaviin toimenpiteisiin. Kun kyseessä on vakava ihmisoikeuksiin ja työoloihin liittyvä loukkaus, Kesko toimii vuonna 2025 päivitetyn eskalaatioprosessin mukaisesti. Myös amfori BSCI -auditointiprosessiin kuuluu Zero Tolerance -toimintamalli, jonka mukaan toimitaan, kun auditoija tekee auditoinnin aikana erityisen kriittisen havainnon. Jos Keskon arvoketjussa havaitaan lapsityövoiman käyttöä, käytössä on The Centre for Child Rights and Business -organisaation korjaavien toimenpiteiden malli. Kesko ei anna tarkempia tietoja ko. prosesseista. Epäselväksi jää, arvioiko ja ottaako Kesko huomioon oman osallisuutensa vaikutusten aiheutumiseen päättäessään asianmukaisista korjaavista toimista.	Koneen mukaan mikäli arvoketjun työntekijälle sattuu terveyteen tai turvallisuuteen liittyvä vaaratilanne tai tapaturma, Kone auttaa viipymättä kumppaneitaan järjestämään välitöntä lääketieteellistä ja kriisitukea sekä järjestää onnettomuustutkinnan tai osallistuu tapauksen selvittämiseen. Tavoitteena on tunnistaa juurisyyt ja toteuttaa tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Tapaturmatietojen avulla tunnistetaan Koneen tuotteiden ja prosessien kehityskohteita ja tuetaan arvoketjun kumppaneita turvallisuuden parantamisessa. Kone jakaa tiedot merkityksellisistä läheltä piti - tilanteista ja tapaturmista alihankkijoille ja jakelijoille, jotta vastaavat tilanteet voidaan ehkäistä jatkossa. Korjaavien toimien tehokkuus varmistetaan järjestelmällisellä tietojen seurannalla. Epäselväksi jää, arvioiko ja ottaako Kone huomioon oman osallisuutensa vaikutusten aiheutumiseen päättäessään asianmukaisista korjaavista toimista.	Nesteen mukaan jos se tunnistaa aiheuttaneensa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttaneensa niihin, se tarjoaa korjaavia toimenpiteitä tai tekee yhteistyötä vaikutusten korjaamiseksi. Tähän voi sen mukaan kuulua yhteistyö valtiojohtoisten mekanismien, kuten OECD:n kansallisten yhteyselinten, avulla. Jos Neste ei ole aiheuttanut haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin, mutta on niihin yhteydessä liikesuhteiden kautta, se pyrkii käyttämään vaikutusvaltaansa estääkseen tai lieventääkseen vaikutusten jatkumisen tai toistumisen riskiä. Tähän voi kuulua esimerkiksi sen liikekumppaneiden tukeminen.	Nokian mukaan auditoinneista ja arvioinneista saatuja havaintoja käsitellään korjaavien toimien ja parannussuunnitelmien avulla. Terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän vahingon tai onnettomuuden sattuessa käynnistetään tutkintaprosessi. Tutkinnan tavoitteena on selvittää tapahtuman perimmäinen syy ja sen tuloksena asetetaan korjaavat sekä ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Lisäksi Nokialla on erillinen prosessi lapsi- ja pakkotyön korjaamiseksi. Se ei anna tarkempia tietoja ko. prosessista. Epäselväksi kuitenkin jää, arvioiko ja ottaako Nokia huomioon oman osallisuutensa vaikutusten aiheutumiseen päättäessään asianmukaisista korjaavista toimista.	Jos Sammon arvoketjun työntekijöihin liittyvien toimintaperiaatteiden vaatimuksia rikotaan, se ottaa yhteyttä alihankkijaan, sijoituskohteena olevaan yhtiöön tai yritysasiakkaaseen tilanteen korjaamiseksi ja toiminnan yhdenmukaistamiseksi konsernin toimintaperiaatteiden kanssa, sekä tekee suunnitelmat korjaustoimenpiteiden tarkastamiseen ja seuraamiseen. Jos virhe tai sopimusrikkomus on merkittävä tai alihankkija, sijoituskohteena oleva yhtiö tai yritysasiakas on haluton tekemään parannuksia määräajassa, Sampo voi irtisanoa yhteistyösopimuksen tai myydä sijoituksen. Epäselväksi kuitenkin jää, analysoiko Sampo omaa osallisuuttaan vaikutusten aiheutumiseen päättäessään asianmukaisista korjaavista toimista.	Stora Enso kertoo olevansa sitoutunut korjaamaan tilanteet, joissa sen toiminta on aiheuttanut haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin. Korjaustoimenpiteet ja niiden tehokkuuden arviointi määritetään tapauskohtaisesti ja paikallisen tilanteen mukaan. Stora Enson korjausprosessiin kuuluu sen mukaan korjaavien toimien toteuttaminen ja tiedon jakaminen, jotta vastaavanlaiset tapaukset voidaan estää jatkossa.	UPM kertoo pyrkivänsä korjaamaan ihmisoikeuksiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, joista se on tietoinen ja jotka johtuvat UPM:n toiminnasta tai joihin UPM on toiminnallaan vaikuttanut. UPM:n mukaan korjaavat toimenpiteet määritellään tapauskohtaisesti perustuen todennettuihin vaikutuksiin.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Käytössä olevat erityiset kanavat, joiden avulla arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin huolenaiheitaan tai tarpeitaan suoraan yritykselle ja saada niitä käsitellyksi (S2-3 27 b → S2-2 15) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kanava(t) on kuvattu.	K-ryhmän Speak Up -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan.	Koneen Compliance Line, jonka kautta kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi ilmoittaa huolenaiheista ja epäkohdista. Muita kanavia, joiden kautta Koneen arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin eettisiin ja terveys- ja turvallisuusasiaheisiin liittyviä huolia, ovat esimerkiksi paikalliset kokoukset ja turvallisuusaloitteet sekä päivittäinen vuorovaikutus Koneen edustajien kanssa niin osto-, myynti-, toiminta- kuin paikallisyksiköissä. Lisäksi Kone kertoo, että sen alihankkijoiden työntekijöitä kannustetaan osallistumaan terveys- ja turvallisuuskeskusteluihin esimerkiksi “toolbox talk” - tilaisuuksissa, säännöllisissä kokouksissa ja Koneen tapahtumissa.	Nesteen Ethics Online -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan. Neste on myös perustanut jalostamoilleen pysyviä toimipaikkakohtaisia ilmoituskanavia urakoitsijoiden ja alihankkijoiden työntekijöiden (myös siirtotyöläisten) huolenaiheiden käsittelemiseksi.	Nokian Ethics Helpline -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan, sekä työntekijöiden haastattelut, joita tehdään osana tavarantoimittajien auditointeja ja työmaatarkastuksia. Nokian mukaan arvoketjun työntekijöiden tulee kuitenkin ensisijaisesti käyttää työnantajansa valituskanavia tuodakseen esiin huolenaiheita.	Sammon mukaan suurin osa Sampo-konsernin whistleblowing-kanavista on kaikkien sidosryhmien, mukaan lukien arvoketjun työntekijöiden, käytettävissä lainvastaista tai epäeettistä toimintaa koskevien epäilyjen ilmoittamista varten.	Stora Enson SpeakUp -kanava, jonka kautta kaikki sen sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät, ml. arvoketjun työntekijät, voivat ilmoittaa mahdollisista sääntöjen vastaisista tapauksista.	UPM:n SpeakUp -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijä, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan. Lisäksi paikalliset sidosryhmät voivat ilmoittaa huolenaiheistaan suoraan UPM:n tehdas- ja muiden toimipaikkojen edustajille paikallisesti käytössä olevien kanavien kautta, esimerkiksi sähköpostitse tai puhelimella.
Miten yritys seuraa esiin tuotuja ja käsiteltyjä kysymyksiä ja miten se varmistaa kanavien tehokkuuden, mm. osallistamalla niitä sidosryhmiä, jotka ovat kanavien suunniteltuja käyttäjiä (S2-3 27 d → S2-2 15) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu. Tehokkuuden on tulkittu viittaavan ESRS S2-standardin soveltamisvaatimuksissa mainittuihin YK:n ohjaavien periaatteiden periaatteen 31 mukaisiin tuomioistuinten ulkopuolisten valitusmekanismien vaikuttavuuskriteereihin.	Kesko kuvaa raportissaan prosessia sen SpeakUp -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	Kone kuvaa raportissaan prosessia Compliance Line -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden. Alihankkijoiden työntekijöiden osallistumista terveys- ja turvallisuuskeskusteluihin seurataan turvallisuusmittareilla, auditoinneilla ja jatkuvan vuoropuhelun kautta.	Neste kuvaa raportissaan prosessia Ethics Online -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi. Lisäksi se kertoo, että se arvioi sen ilmoituskanavien vaikuttavuutta seuraamalla säännöllisesti kanavien kautta tehtyjen ilmoitusten määrää.	Nokia kuvaa raportissaan prosessia Ethics Helpline -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	Sampo kuvaa raportissaan prosessia konsernin whistleblowing-kanavien kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi. Lisäksi se kertoo varmistavansa kanavien tehokkuuden “sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä koulutuksen avulla”.	Stora Enso kuvaa raportissaan prosessia SpeakUp -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	UPM kuvaa raportissaan prosessia SpeakUp -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimet ja resurssit							
Kuvaus toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi (S2-4 32 a → S2-3 18 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että toimet on kuvattu.	Keskon olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat puutteelliset työolot, lapsityövoima ja pakkotyö sen arvoketjun alkupäässä. Kesko kertoo, että se pyrkii ehkäisemään ja lieventämään olennaisia haitallisia vaikutuksia vastuullisuusauditoinneilla (erityisesti amfori BSCI ja SMETA). Vuonna 2025 auditoinnit kattoivat yli 97 % sen suorien riskimaatavarantoimittajien tehtaista (Keskon hankinnat ko. toimittajilta olivat reilun 1 %:n sen vuoden 2025 tavaraostoista). Vuodesta 2025 alkaen Kesko on ottanut käyttöön sosiaalisen vastuun auditointeja omien merkkien tuorehedelmä- ja -vihannestoimittajille yleistä riskimaaluokitusta laajemmin maissa, joissa hedelmä- ja vihannesviljelmien työntekijöillä on kohonnut riski ihmisoikeusloukkauksille. Vuoden 2025 aikana Kesko oli myös mukana auditoimassa yhden kotimaisen marja-alan tavarantoimittajansa poiminta- ja majoitusolosuhteita. Lisäksi Kesko kertoo käynnistäneensä tai käyvänsä vuoropuhelua toisen kotimaisen marjanpoiminta-alan yrityksen kanssa, jonka ihmisoikeusloukkauksiin liittyvä käsittely käräjäoikeudessa on kesken sekä panamalaisen toimittajan kanssa, johon kohdistuu epäily ihmisoikeusrikkomuksesta sen irtisanottua työntekijöitä lakon seurauksena. Vahvistaakseen yhteistyökumppaneiden sitoutumista K Code of Conduct -toimintaohjeisiin, Kesko julkaisi K Code of Conduct -verkkokoulutuksen tavarantoimittajilleen vuonna 2025. Kesko järjesti koulutusta myös omalle hankintaorganisaatiolleen työperäisen hyväksikäytön tunnistamisesta alihankintaketjuissa.	Koneen olennainen arvoketjun työntekijöihin kohdistuva haitallinen vaikutus on tapaturmat sen arvoketjun loppupäässä ja sen omassa toiminnassa. Kone kertoo hallitsevansa ko. vaikutuksia sen turvallisuusjohtamisjärjestelmän avulla. Se on laatinut tuotteilleen yksityiskohtaiset asennus- ja kunnossapitoohjeet terveys- ja turvallisuusriskien vähentämiseksi. Se asettaa toimintokohtaiset vähimmäisvaatimukset alihankkijoiden koulutukselle, työkaluille ja henkilönsuojaimille, erityisesti uudisrakennus- ja modernisointihankkeissa, ja tarjoaa alihankkijoille verkkokoulutuksia, käytännön opetusta sekä hanke- tai tuotekohtaista koulutusta. Lisäksi Kone on toteuttanut vuodesta 2024 lähtien kohdennettua ohjelmaa arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien mahdollisten kielteisten terveys- ja turvallisuusvaikutusten vähentämiseksi. Vuonna 2025 ohjelmassa jatkettiin alihankkijoiden hallintakäytäntöjen järjestelmällistä arviointia. Alihankkijoiden työntekijöiden lisäksi Koneen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset kohdistuvat sen jakelijoihin ja ulkoistettuihin työntekijöihin sen omissa toimipaikoissa. Kone ei raportoi erityisistä toimista jakelijoiden työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi. Se kuitenkin kertoo pyrkivänsä edistämään jakelijoidensa turvallisia ja eettisiä toimintatapoja seurannan ja sitouttamisen avulla. Kun arvoketjun työntekijät (ulkoistetut työntekijät) työskentelevät Koneen valvonnassa yhtiön toimipaikoilla, sen paikalliset linjaorganisaatiot vastaavat yhtä lailla niin omien kuin arvoketjun työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta, mutta Kone ei anna tietoa ulkoistettuihin työntekijöihin kohdistuviin vaikutuksiin liittyvistä toimista.	Nesteen olennainen arvoketjun työntekijöihin kohdistuva haitallinen vaikutus on pakkotyö sen hankintaketjussa ja omissa toiminnoissa. Neste kertoo, että sillä on käytössään huolellisuusvelvoiteprosesseja, joiden avulla se tunnistaa ja ehkäisee pakko- ja lapsityötä ja tarvittaessa lieventää ja korjaa niitä. Toimenpiteidensä priorisoimiseksi Neste soveltaa riskiperusteista lähestymistapaa, joka sisältää muun muassa arvoketjun kartoituksen, maa- ja sektorikohtaiset riskinarvioinnit, hanketason riskiarvioinnit, taustaselvitykset, paikan päällä tehtävät arvioinnit ja vastuullisuusauditoinnit, audiovisuaaliset kyselyt sekä toimittaja- ja urakoitsijayhteistyön, esiseulonnan ja itsearviointikyselyt. Neste käsittelee niin mahdollisia kuin tosiasiallisia haitallisia vaikutuksia ns. korjaustoimiprosessin mukaisesti, kun yhtiö tulee niistä tietoiseksi. Yleisen prosessikuvauksen lisäksi Neste ei kuitenkaan raportoi raportointivuoden aikana suunnitelluista, toteutetuista tai meneillään olevista toimista haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi. Nesteen mainitsemat vuoden 2025 aikana toteutetut konkreettiset toimet ovat erilaisia ihmisoikeusvaikutusten arviointeja, joiden yhteyttä nimenomaisesti pakkotyön ehkäisemiseen ja lieventämiseen on vaikea hahmottaa.	Nokian olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyvät työoloihin (nimenomaisesti työaikaan, riittävään palkkaan, terveyteen ja turvallisuuteen) sekä pakkotyöhön sen koko arvoketjussa. Nokia kertoo hallitsevansa mahdollisia haitallisia vaikutuksia auditoinneilla ja arvioinneilla. Vuonna 2025 se teki yhteensä 788 toimittajien tarkastusta ja EcoVadis-arviointia. Sen mukaan havainnoista ja niiden korjaamisesta saadut opit jaetaan toimittajatyöpajoissa, webinaareissa ja koulutuksissa sekä julkisissa raporteissa. On epäselvää, kattavatko Nokian raportoimat toimet kaikki arvoketjun työntekijöiden ryhmät, joihin sen olennaiset haitalliset vaikutukset kohdistuvat.	Sammon olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyvät ihmisoikeuksiin ja työkäytäntöihin sen koko arvoketjussa. Sampo kuvaa hankintaketjuun kohdistuvia ehkäiseviä ja lieventäviä toimia erillään yritysasiakkaisiin ja sijoituksiin kohdistuvista toimista. Hankinnan osalta se edisti vuonna 2025 “alihankkijoiden toimintaperiaatteiden sisällyttämistä prosesseihin”, kehitti due diligence -käytäntöjään ja valvoi alihankkijoille asetettujen kestävyysvaatimusten noudattamista. Vakuutus- ja sijoitustoiminnan osalta Sampo päivitti raportointivuoden aikana vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jatkoi suorien sijoitustensa ja suurten yritysasiakkaidensa seulontaa YK:n Global Compact -periaatteita vasten, ja suorien sijoitustensa seulontaa sensitiivisten toimialojen osalta. Vuoden aikana se myös aloitti yritysasiakkaiden sektorikohtaisen seulonnan konsernitasolla. Lisäksi Sampo kertoo osallistuneensa vuonna 2025 yhdeksään yhteisvaikuttamiseen, jotka liittyivät ympäristöön, korruptioon, ihmisoikeuksiin ja työoikeuksiin, mutta niiden suhde Sammon arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin jää epäselväksi.	Stora Enson olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat turvallisuustapauksia sen arvoketjun alkupäässä ja omissa toiminnoissa. Stora Enson omilla tuotantolaitoksilla työskentelevien työntekijöiden osalta Stora Enso kertoo ottaneensa vuonna 2024 julkaistut turvallisuusperiaatteet käyttöön kaikissa liiketoimintayksiköissään. Lisäksi se on ottanut käyttöön uuden tulosindikaattorin. jonka avulla arvioidaan sekä omien työntekijöiden että urakoitsijoiden tilastoitujen työtapaturmien kokonaismäärää. Stora Enson toimia toimittajien työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten ja niihin liittyvien taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuonna 2025 olivat yhteistyön jatkaminen brasilialaisen kaoliinin jalostukseen ja louhintaan erikoistuneen tier-1 -toimittajan kanssa, työn jatkaminen ihmisoikeusriskien torjumiseksi Ruotsin metsätoiminnoissa, jotka työllistävät paljon siirtotyövoimaa, auditointien aloittaminen Stora Enson osakkuusyhtiön Tornatorin toiminnassa Suomessa, kierrätyspaperin toimitusketjuun liittyvien riskien hallintaan tähtäävän lähestymistavan kehittäminen, kolmansien osapuolien työntekijöihin Stora Enson toimipaikoissa liittyvien riskien hallintaan tähtäävän lähestymistavan kehittäminen aiempien SMETA-auditointien pohjalta, ja konserninlaajuisen hankkeen, jonka tavoitteena on datavetoisen johtamisjärjestelmän perustaminen, edistäminen.	UPM:n olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat ihmisoikeusrikkomuksia (jotka liittyvä esimerkiksi työvoiman hyväksikäyttöön, pakkotyöhön, työterveyteen ja turvallisuuteen sekä ympäristöpoikkeamiin) sen hankintaketjussa sekä tapaturmat ja vaaratilanteet sen omissa toiminnoissa työskenteleville urakoitsijoille. Vastuullisen hankinnan osalta UPM kertoo tehneensä toimittaja-auditointeja ja -arvioita (80 kpl), jatkaneensa urakoitsijahallinnan kehittämistä, haastatelleensa alihankkijoiden työntekijöitä työehdoista Suomessa ja aloittaneensa työntekijöiden ja toimittajien koulutuksen em. toimintaohjeesta toimittajille ja kolmansille osapuolille. Lisäksi se kertoo, että sen “yhteistyö tärkkelystoimittajien kanssa edistyy”. Ko. hankkeella pyritään parantamaan maataloustyöntekijöiden työoloja Thaimaassa. UPM:n omissa tuotantolaitoksissa ja metsänhoitotehtävissä työskentelevien arvoketjun työntekijöiden osalta UPM kertoo saaneensa päätökseen konserninlaajuisen turvallisuusprojektin, jossa kehitettiin turvallisuuteen liittyviä prosesseja. Lisäksi se on jatkanut prosessiturvallisuuden kehittämistä.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Onko yritys toteuttanut ja miten se on toteuttanut toimia tarjotakseen tai mahdollistaakseen korjaavia toimia, jotka liittyvät tosiasialliseen olennaiseen vaikutukseen (S2-4 32 b → S2-3 18 a) Kriteeri: Jos yritys on määrittänyt sen olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi tai vaikutusten luokittelu ei ole selvä, standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Jos yrityksen olennaiset haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, kysymystä ei ole arvioitu.	Kesko on luokitellut sen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset mahdollisiksi vaikutuksiksi. Toisaalta se antaa tietoa yleisimmistä auditointihavainnoista ja kertoo lopettaneensa vuoden 2025 aikana tilaukset neljältä tehtaalta, joissa tunnistettiin työntekijöiden työoloihin liittyviä epäkohtia eikä päästy yksimielisyyteen korjaavista toimenpiteistä. Se kertoo myös irtisanoneensa tavarantoimittajasopimuksen ihmisoikeusrikkomuksista tuomitun kotimaisen marjanpoiminta-alan yrityksen kanssa.	Ei mainintaa. Kone ei ole määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia selkeästi mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi.	Ei mainintaa. Neste ei ole määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia selkeästi mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi.	Ei mainintaa. Nokia ei ole määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia selkeästi mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi. Toisaalta se antaa tietoa yleisimmistä havainnoista nk. perusteellisilla yritysvastuutarkastuksilla ja kertoo mm. että vuoden 2025 aikana sattui neljä urakoitsijoiden ja alihankkijoiden työperäistä kuolemaan johtanutta tapausta, joissa kuoli yhteensä viisi henkilöä.	Sampo on luokitellut sen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset mahdollisiksi vaikutuksiksi.	Ei mainintaa siitä huolimatta, että Stora Enso on määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi.	Ei mainintaa siitä huolimatta, että UPM on määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset haitalliset terveys- ja turvallisuusvaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi.
Miten yritys seuraa ja arvioi olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tai korjaamiseksi toteuttamiensa toimien vaikuttavuutta tulosten tuottamisessa arvoketjun työntekijöille (S2-4 32 d → S2-3 18 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Alihankkijoiden turvallisuustasoa seurataan päivittäin verkkopohjaisen turvallisuusraportointialustan avulla. Jakelijoiden eettisten toimintaperiaatteiden noudattamisen valvomiseksi Kone lähettää jakelijoilleen due diligence -kyselyn vuosittain. Ulkoistettuihin työntekijöihin kohdistuvien toimien vaikuttavuuden seuranta jää epäselväksi. Korjaavien toimien tehokkuus varmistetaan Koneen mukaan “järjestelmällisellä tietojen seurannalla”.	Neste seuraa toimintaperiaatteidensa ja toimiensa tehokkuutta mm. keskeisille liiketoiminta-alueille/ toiminnoille toteutetun ihmisoikeuksien due diligence -prosessin yhteisökohtaisen suorituskykymittarin avulla. Ko. suorituskykymittarin mukaan vuonna 2025 toteutetut toimet ovat olleet erilaisia ihmisoikeusvaikutusten arviointeja. Epäselväksi jää, miten ko. mittarissa huomioidaan vaikutukset arvoketjun työntekijöille. Neste ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se seuraa korjaavien toimien vaikuttavuutta.	Em. auditointien tuloksena annettiin 659 parannussuositusta. Nokian tavoitteena on ratkaista havainnot kuuden kuukauden kuluessa tarkastuksen päättymisestä. Vuonna 2025 34 % havainnoista saatiin ratkaistua tässä ajassa. Nokia ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se seuraa toimien vaikuttavuutta.	Ei selkeää mainintaa.	Ehkäisevien ja lieventävien toimenpiteiden tehokkuuden seuraamiseksi Stora Enso on asettanut tavoitteeksi, että toimittajien eettisten toimintaohjeiden piiriin kuuluvien toimittajien kokonaismenojen osuus kaikista toimittajien menoista, ml. kaikki luokat ja alueet, on vähintään 95 %. Korjaustoimet ja niiden tehokkuuden arviointi määritetään tapauskohtaisesti ja paikallisen tilanteen mukaan.	Tuotantolaitoksissa ja metsänhoitotehtävissä työskentelevien urajoitsijoiden osalta toimenpiteiden tehokkuutta seurataan säännöllisesti osana tavoiteseurantaa (ks. lisää alla). UPM ei anna vastaavia tietoja hankintaketjun osalta. UPM ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se seuraa korjaavien toimien vaikuttavuutta.
Onko raportoitu yrityksen arvoketjun alku- tai loppupäähän liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista; tiedot raportoiduista tapauksista (S2-4 36 → S2-3 19) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Kesko kertoo, että sillä on tiedossa kaksi mahdollisiin ihmisoikeuslouk-kauksiin liittyvää keskeneräistä oikeustapausta, jotka koskevat sen kotimaisia tavarantoimittajia joista toinen on marjanpoiminta-alan yritys. Se ei kuitenkaan anna mitään tietoja toisesta sen tiedossa olevasta tapauksesta. Lisäksi Kesko kertoo, että sen tietoon tuli vuonna 2025 epäily ihmisoikeuksien rikkomisesta sen tavarantoimittajan irtisanottua työntekijöitään lakon seurauksena Panamassa.	Kone kertoo, ettei se ole saanut ilmoituksia vakavista ongelmista tai tapauksista sen “olennaisen arvoketjun” osalta.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa, mutta Nokian mukaan vuonna 2025 tapahtui 4 urakoitsijoiden/ alihankkijoiden kuolemaan johtanutta työtapaturmaa, joista seurasi 5 kuolemaa.	Sampo ei ole havainnut tosiasiallisia olennaisia haitallisia vaikutuksia sen arvoketjun työntekijöihin, eikä konsernin alku- tai loppupään arvoketjusta ole raportoitu Sammolle vakavista ihmisoikeusongelmista tai -tapauksista vuonna 2025.	Stora Enson mukaan vuonna 2025 raportoitiin yksi vakava ihmisoikeustapaus, joka koski Oulun toimipaikalla Suomessa tapahtunutta kuolemantapausta.	UPM kertoo, että vuonna 2025 sen arvoketjussa ei raportoitu vakavia ihmisoikeusrikkomuksia, jotka olisivat aiheutuneet UPM:n toiminnasta tai joihin UPM olisi toiminnallaan vaikuttanut. Muotoilu jättää epäselväksi, onko raportoitu arvoketjuun liittyvistä vakavista ongelmista tai tapauksista, joihin UPM olisi ollut linkittyneenä.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Tiedot niistä resursseista, jotka on osoitettu yrityksen olennaisten vaikutusten hallintaan (S2-4 38 → GDR-A 46) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	UPM:n mukaan arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimenpiteet sisältyvät sen investointi- ja resurssointisuunnitelmiin. Se ei kuitenkaan anna tarkempia tietoja arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaan osoitetuista resursseista.
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät tavoitteet							
Arvoketjun työntekijöihin liittyvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaa koskevien mitattavissa olevien, tulossuuntautuneiden ja aikasidonnaisten tavoitteiden tiivistetty kuvaus (S2-5 41 → S2-4 20) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu tai yritys kertoo selkeästi, ettei se ole asettanut tavoitteita.	Ei mainintaa.	Kone kertoo, että se ei ole asettanut määrällistä vähennystavoitetta arvoketjun työntekijöitä koskeville loukkaantumisille. Sen tavoitteena on kuitenkin vähentää alihankkijoille aiheutuvien loukkaantumisten määrää ja vakavuutta uusien rakennusprojektien ja modernisointihankkeiden purku- ja asennustöissä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Kone kertoo, että se on asettanut tavoitteet jakelijoiden ja toimittajien toimintaperiaatteisiin sitoutumiseen. Se myös seuraa toimittajien ja muiden liikekumppaneiden “seulontaratkaisuun” kuuluvien toimijoiden osuutta.	Nesteen mukaan sillä ei ole erillistä arvoketjun ihmisoikeuskysymyksiin liittyvää mitattavaa aikasidonnaista tavoitetta.	Nokia on asettanut arvoketjun työntekijöihin liittyen seitsemän tavoitetta. Tavoitteet liittyvät korkean riskin projektien toteutuksen arviointiprosesseihin, ylemmän tason johdon turvallisuuskierroksiin, 3TG-jäljitettävyyteen, tapaturmien vähentämiseen, kuolemaan johtaneisiin työtapaturmiin, kestävän kehityksen pisteytykseen ja terveyden ja turvallisuuden kypsyysarviointeihin. Tavoitteista kaksi ensin mainittua on saavutettu. Tavoitteiden yhteys Nokian olennaisiin arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja toimiin niiden hallitsemiseksi jää kuitenkin osin epäselväksi.	Sampo kertoo, ettei se toistaiseksi ole asettanut mitattavia aika- ja tulossidonnaisia konsernitason tavoitteita arvoketjun työntekijöihin liittyville mittareilleen. Sampo kuitenkin kertoo mittaavansa alihankkijoiden toimintaperiaatteiden sisällyttämistä alihankkijasopimuksiinsa.	Toimenpiteiden tehokkuuden seuraamiseksi Stora Enso on asettanut tavoitteeksi, että toimittajien eettisten toimintaohjeiden piiriin kuuluvien toimittajien kokonaismenojen osuus kaikista toimittajien menoista, mukaan lukien kaikki luokat ja alueet, on vähintään 95 %. Turvallisuuden osalta se käyttää tavoitteena TRI-lukua 4,3 (tilastoitavien työtapaturmien kokonaistaso). Vuonna 2025 Stora Enso laajensi TRI-tavoitteen koskemaan sen oman henkilöstön lisäksi myös sen tuotantolaitoksilla ja toimipisteillä työskenteleviä alihankkijoita.	UPM on asettanut arvoketjun työntekijöihin liittyen neljä tavoitetta, jotka ovat sertifioidun kuidun osuus hankinnoista, hankintojen arvo toimittajilta, jotka ovat hyväksyneet UPM:n toimintaohjeen toimittajille ja kolmansille osapuolille, kuolemaan johtaneet tai vakavat tapaturmat UPM:n toiminnoissa sekä työtapaturmataajuus. Tavoitteiden yhteys UPM:n olennaisiin arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja toimiin niiden hallitsemiseksi jää kuitenkin osin epäselväksi.